

Risiko profil på opsparingen som pensionist?

Det "normale" er, at alle pensionskasser og rådgivere, enten automatisk eller rådgiver om at nedsætte risikoprofilen på opsparing, jo nærmere vi kommer til pensionsalderen og under denne.

Men skal man det pr. automatik?

Risikoprofilen på opsparing og risici

Risiko er en 2-delt "ting", dels udtrykker den risikoen for udsving på din opsparing, tab på -40% det ene år og stigninger på 20% eller 30% i andre år, dels udtrykker den størrelsen af afkast på din opsparing, jo større risiko, jo større afkast.

- Risiko for udsving på opsparingen, +/- 30%, år for år.
- Risiko giver højere afkast, i gennemsnit.

Når vi nærmer os pensionsalderen, så kan risiko være skidt, men det skal vurderes individuelt. Så når din pensionskasse eller rådgiver pr. automatik sætter risikoen ned, så tag et nærmere kig herpå og vurder selv om det passer med din økonomi.

Det er vigtigt ikke at være overmodig, tab kan komme på et skidt tidspunkt og skal vi leve af opsparingen, så er minus 40% et reelt problem, hvis vi ikke har opsparing nok og kun har lige det vi skal bruge de næste 5 år.

Opsparingen størrelse og valg af risiko på opsparingen

Dit valg af risiko skal tilpasses efter hvad du har "råd" til.

Lad os for eksemplets skyld tage udgangspunkt i en samlet opsparing på 3 mio kr.

Du står foran pensionering, og de 3 mio kr er kritiske, for at du kan leve efter planen de næste 20 år, dit supplement til folkepensionen og ATP.

Men hvad nu hvis din opsparing falder med -40% i år? Og er uændret til næste år? Trækker du fortsat 1/20 af din opsparing ud som planlagt? Og vil din opsparing så række i de næste 20 år?

Det er et alvorligt problem og kan sætte os alle i en skidt situation, og som er svær at komme ud af igen. Ofte stiger aktierne hurtigt igen, indenfor 1-3 år, men andre gange tager det lang tid og måske har du investeret for smalt og tabt pengene på et

forretningsområde der ikke kommer tilbage. Måske gik du ind på toppen af boblen og nu er markedet i ligevægt, men langt under dine køb. Dette kan ske, hvis man ikke tager spredning af investering alvorligt og tror at man kan outperforme markedet. Måske tror man, at Novo Nordisk *kun* kan stige, og *aldrig* falde. Men check historien, også på Novo Nordisk og du vil se, at der er perioder, hvor aktien gik voldsomt ned. Et lidt tænkt eksempel, da Novo Nordisk har performet virkeligt flot de sidste mange mange år, men er de nu prissat så højt og blevet så store, at upsiden er begrænset ift. downsiden??? Risikoen er der og måske er eksemplet her rigtigt godt, alle danskere tror Novo kun kan gå opad, men er det nu også tilfældet?

Jeg ved det ikke, men det er risikoen, især hvis man ikke har spredt sine æg bredt. Helst 100+ aktier, fordelt på forretningsområder og geografisk.

ETF'ere for USA, Europa, Emerging markets og Asien er billige løsninger for stor spredning, så overvej om det ikke er vejen at gå for dig også. Vanguard ETF'ere er typisk billigst, fra 0,1% årligt, men iShares, xTracker, Lyxor, m.fl. er også værd at undersøge nærmere. Men se dig for, og er du i tvivl, så vend det med din bank eller rådgiver, da også ETF'ere kan være med risiko.

Hvornår skal du *ikke* ændre risikoprofilen?

Har du rigelig opsparing, 10+ mio kr., så har jeg svært ved at se, hvorfor du skulle nedsætte risikoprofilen på din opsparing.

Du har råd til 40% tab, og dit årlige forbrug vil ikke i væsentlig grad udhule opsparingen, så store tab i det ene år, vil blive mere end udlignet af store gevinster i andre år og over tid vil du formentlig have de 7% i årligt afkast, som historien har vist på aktier.

Og tænk på, at når du ikke reducerer risikoprofilen 10-15 år før pensionsalderen, så har du formentlig fået 3-4% ekstra i afkast pr. år og efter dette er du allerede foran på opsparing ift. hvad du ville have haft og risikoen er hermed blevet lettere at tage let på. Har du råd, så er risiko af det gode, har du ikke, så pas på.

Og husk at sprede din investering, ingen grund til ekstra risiko uden betaling.

Reduktion i risikoprofilen

Når risikoprofilen ønskes reduceret, så skal det tages som en kalkuleret ændring i risikoprofilen.

Mindre risiko betyder mindre afkast over tid.

Så forventes aktier at give 7% årligt og obligationer 3%, så tabes 4% på forhånd og efter 10 år er forskellen 40%.

Måske er dit bedste valg en mellemting, men det er din beslutning, du har selv risikoen, og sover du trygt om natten, har du råd til tabet og hvis ikke, så skal du måske tage en meget lille risiko.

Det er ikke et let valg, du frasiger dig de større afkast mod at vide hvad du har de næste mange år.

10 fugle på taget versus 1 fugl i hånden, lidt fortænkt, men ikke helt forkert. Fuglene på taget kan komme som 3 eller 5 fugle om 10 år, men du ved det ikke, måske er der ingen fugle om 10 år? Det er risiko, en svær størrelse for os alle.

Så har du råd til risiko, så ville jeg tage den, har du ikke, så bliver det svært og der skal vurderes hvor bedste balance er. 100% obligationer med kort løbetid til 3% årligt? 50/50 mellem obligationer og aktier til 5% årligt, i snit, eller 100% aktier og 7% i snit. Hvad er det rigtige valg for dig?